

Posudek oponenta diplomové práce

Název práce: **Objektivní odpovědnost provozovatele vozidla**
Diplomant/ka: **Miloslav Fujan**
Autor posudku: **JUDr. PhDr. Jan Malast, Ph.D.**

Předmětem tohoto posudku je diplomová práce Miloslava Fujana zpracovaná na téma „Objektivní odpovědnost provozovatele vozidla“.

Diplomant si cíl své práce zvolil „přiblížit toto téma laické veřejnosti a tím zajistit, aby nedocházelo k chybným interpretacím norem, které objektivní odpovědnost provozovatele vozidla zakládají“ (str. 1).

S takto formulovaným cílem je bohužel třeba zcela zásadně nesouhlasit. Účelem diplomové práce je prokázat studentovu kvalifikaci (proto se tyto práce označují jako „kvalifikační“) tím, že předloží vlastní odborné právnické pojednání učitelům na fakultě, kteří si toto pojednání přečtou a následně vyhodnotí. Jim, a nikomu jinému, by měl být text určen, protože pouze je, a nikoho jiného, diplomant nepotřebuje přesvědčit o své kvalifikaci.

Přestože samozřejmě nic nebrání tomu, aby si diplomové práce přečetl i kdokoliv další, a to včetně laické veřejnosti, tato veřejnost rozhodně nemá cíl primárním cílem takového textu, protože laická veřejnost jej jednoduše neumí ohodnotit.

Práce je rozčleněna do 6 obsahových kapitol, kromě nichž je též uvozena nečíslovaným závěrem. V první kapitole se diplomant věnuje samotné objektivní odpovědnosti provozovatele vozidla a historickým okolnostem vzniku a zavedení tohoto právního institutu do našeho právního řádu. Druhá kapitola obsahuje vymezení základních pojmů, s nimiž se v textu pracuje a které nezahrnují pouze otázky přestupkového práva, ale též některé technické aspekty z oblasti provozu na pozemních komunikacích. Třetí kapitola je věnována problematice přestupků provozovatele vozidla a obsahuje poměrně širokou škálu podtémat, které více či méně podrobně rozebírá. Liberační důvody jsou následně rozebrány v samostatné kapitole čtvrté, což platí i o páté kapitole pojednávající o komparaci s rakouskou právní úpravou, stejně jako o kapitole šesté zaměřené na „obcházení objektivní odpovědnosti“.

Protože struktura práce musí v první řadě odpovídat cíli, s nímž je práce zpracovávána (protože taková struktura je odrazem „cesty“, jíž se diplomant rozhodl k cíli vydat), je poměrně obtížné hodnotit výše nastíněnou strukturu za předpokladu, že si diplomant pro svou práci nestanovil adekvátní cíl. I pokud bychom připustili, že by práce měla sloužit jako „příručka“ pro laickou veřejnost (jakože ničím takovým být rozhodně nemá), nemá struktura práce logiku takové příručky a laická veřejnost by si z ní zřejmě příliš mnoho informací neodnesla.

Po obsahové stránce je nutno konstatovat, že práce bohužel víceméně odpovídá cíli, který si diplomant předsevzal. Jeho výklad je povrchní, vyjadřování nepřesné a řada formulací v důsledku toho na samé hranici věcné správnosti, ne-li již přímo za ní. Jen příkladmo ze str. 9: „Zavinění není obligatorním znakem přestupku, protože pokud by bylo, objektivní odpovědnost by nemohla ve většině případů vzniknout.“ nebo „V přestupku musí být uvedeno, zda k jeho spáchání je potřeba zavinění nebo jestli postačuje opomenutí určité zákonné povinnosti.“ – obě tato tvrzení vykazují zásadní formulační, a tedy i věcné nedostatky. V podobném duchu je bohužel zpracována celá práce.

Někde diplomant jen tak zaměňuje objektivní odpovědnost za přestupek s objektivní odpovědností za škodu dle občanského zákoníku (str. 10) a bez dalšího převádí závěry formulované vůči jednomu k tomu druhému, jindy zase komolí latinské právní principy jako třeba „*roformatio in peius*“ (str. 26). Některé mimořádně nevhodné formulace jsou dokonce zařazeny do názvů kapitol, viz například „Uhrazení výzvy“ – hradí se snad částka, pokuta, plnění, ale určitě ne „výzva“. Takto by bylo možné pokračovat ještě dlouho.

Po formální stránce splňuje práce v základním rozsahu předepsané náležitosti, i zde se však objevují chyby. Už byly zmíněny některá ne příliš vhodná označení kapitol, podobně problematické jsou třeba citace zákonů, které popírají běžně zavedený způsob, jaký je v české právní produkci desítky let zaveden (viz třeba „*Zákon č. 56/2001 Sb.: o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích*. In: . 2001. § 2 odst. 15“ na str. 15 atp.). Totéž platí i o identifikacích judikatury – „*Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 1. 2020, sp. zn./č. j.: 9 As 260/2018-21*. In: . 2020.“

Kromě jiného je velmi zarážející též úplná absence současné patrně nejkomplexnější literárně uchopené problematiky přestupkového práva, ať již by jí mělo být ucelené monografické zpracování od H. Práškové, nebo mimořádně komplexní učebnicové rozpracování od M. Kopeckého.

Celkově je podle mého názoru práci třeba hodnotit na samé hranici přijatelnosti. Vykazuje řadu nedostatků jak metodologického, tak obsahového i formálního charakteru. Samotné téma je nepochybně nosné a určitě „si zaslouží“ zpracování v rámci magisterské diplomové práce (resp. takovému zpracování nepochybně poskytuje dostatek problémů k odbornému zhodnocení), způsob, jakým se jej však rozhodl zpracovat diplomant, nepovažuji ani za šťastný, ani za povedený, a už vůbec ne za odpovídající povaze a účelu diplomové práce, kterou by měl být „*odborný text, který má charakter rozsáhlejší teoretické studia, která přináší nový pohled na zadaný problém nebo je fundovanou analýzou zkoumaného problému a variant jeho řešení*“ (čl. VI odst. 4 vyhlášky děkana FPR č. 33D/2019, o státní závěrečné zkoušce – obhajoba diplomové nebo bakalářské práce). To však předložená práce není. Neprokáže-li během obhajoby opak, jsem nucen práci navrhnout k hodnocení „neprospěl“.

Podněty k diskusi:

Diplomant by se měl vyjádřit zejména k výtkám uvedeným v tomto posudku.

V Plzni dne 18/05/2024

Podpis autora posudku

Posudek oponenta diplomové práce

Název práce: **Objektivní odpovědnost provozovatele vozidla**
Diplomant/ka: **Miloslav Fujan**
Autor posudku: **JUDr. PhDr. Jan Malast, Ph.D.**

Předmětem tohoto posudku je diplomová práce Miloslava Fujana zpracovaná na téma „Objektivní odpovědnost provozovatele vozidla“.

Diplomant si cíl své práce zvolil „přiblížit toto téma laické veřejnosti a tím zajistit, aby nedocházelo k chybným interpretacím norem, které objektivní odpovědnost provozovatele vozidla zakládají“ (str. 1).

S takto formulovaným cílem je bohužel třeba zcela zásadně nesouhlasit. Účelem diplomové práce je prokázat studentovu kvalifikaci (proto se tyto práce označují jako „kvalifikační“) tím, že předloží vlastní odborné právníkové pojednání učitelům na fakultě, kteří si toto pojednání přečtou a následně vyhodnotí. Jim, a nikomu jinému, by měl být text určen, protože pouze je, a nikoho jiného, diplomant nepotřebuje přesvědčit o své kvalifikaci.

Přestože samozřejmě nic nebrání tomu, aby si diplomové práce přečetl i kdokoliv další, a to včetně laické veřejnosti, tato veřejnost rozhodně nemá cíl primárním cílem takového textu, protože laická veřejnost jej jednoduše neumí ohodnotit.

Práce je rozčleněna do 6 obsahových kapitol, kromě nichž je též uvozena nečíslovaným závěrem. V první kapitole se diplomant věnuje samotné objektivní odpovědnosti provozovatele vozidla a historickým okolnostem vzniku a zavedení tohoto právního institutu do našeho právního řádu. Druhá kapitola obsahuje vymezení základních pojmů, s nimiž se v textu pracuje a které nezahrnují pouze otázky přestupkového práva, ale též některé technické aspekty z oblasti provozu na pozemních komunikacích. Třetí kapitola je věnována problematice přestupků provozovatele vozidla a obsahuje poměrně širokou škálu podtémat, které více či méně podrobně rozebírá. Liberační důvody jsou následně rozebrány v samostatné kapitole čtvrté, což platí i o páté kapitole pojednávající o komparaci s rakouskou právní úpravou, stejně jako o kapitole šesté zaměřené na „obcházení objektivní odpovědnosti“.

Protože struktura práce musí v první řadě odpovídat cíli, s nímž je práce zpracovávána (protože taková struktura je odrazem „cesty“, jíž se diplomant rozhodl k cíli vydat), je poměrně obtížné hodnotit výše nastíněnou strukturu za předpokladu, že si diplomant pro svou práci nestanovil adekvátní cíl. I pokud bychom připustili, že by práce měla sloužit jako „příručka“ pro laickou veřejnost (jakože ničím takovým být rozhodně nemá), nemá struktura práce logiku takové příručky a laická veřejnost by si z ní zřejmě příliš mnoho informací neodnesla.

Po obsahové stránce je nutno konstatovat, že práce bohužel víceméně odpovídá cíli, který si diplomant předsevzal. Jeho výklad je povrchní, vyjadřování nepřesné a řada formulací v důsledku toho na samé hranici věcné správnosti, ne-li již přímo za ní. Jen příkladmo ze str. 9: „Zavinění není obligatorním znakem přestupku, protože pokud by bylo, objektivní odpovědnost by nemohla ve většině případů vzniknout.“ nebo „V přestupku musí být uvedeno, zda k jeho spáchání je potřeba zavinění nebo jestli postačuje opomenutí určité zákonné povinnosti.“ – obě tato tvrzení vykazují zásadní formulační, a tedy i věcné nedostatky. V podobném duchu je bohužel zpracována celá práce.

Někde diplomant jen tak zaměňuje objektivní odpovědnost za přestupek s objektivní odpovědností za škodu dle občanského zákoníku (str. 10) a bez dalšího převádí závěry formulované vůči jednomu k tomu druhému, jindy zase komolí latinské právní principy jako třeba „*roformatio in peius*“ (str. 26). Některé mimořádně nevhodné formulace jsou dokonce zařazeny do názvů kapitol, viz například „Uhrazení výzvy“ – hradí se snad částka, pokuta, plnění, ale určitě ne „výzva“. Takto by bylo možné pokračovat ještě dlouho.

Po formální stránce splňuje práce v základním rozsahu předepsané náležitosti, i zde se však objevují chyby. Už byly zmíněny některá ne příliš vhodná označení kapitol, podobně problematické jsou třeba citace zákonů, které popírají běžně zavedený způsob, jaký je v české právní produkci desítky let zaveden (viz třeba „*Zákon č. 56/2001 Sb.: o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích*. In: . 2001. § 2 odst. 15“ na str. 15 atp.). Totéž platí i o identifikacích judikatury – „*Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 1. 2020, sp. zn./č. j.: 9 As 260/2018-21*. In: . 2020.“

Kromě jiného je velmi zarážející též úplná absence současné patrně nejkomplexnější literárně uchopené problematiky přestupkového práva, ať již by jí mělo být ucelené monografické zpracování od H. Práškové, nebo mimořádně komplexní učebnicové rozpracování od M. Kopeckého.

Celkově je podle mého názoru práci třeba hodnotit na samé hranici přijatelnosti. Vykazuje řadu nedostatků jak metodologického, tak obsahového i formálního charakteru. Samotné téma je nepochybně nosné a určitě „si zaslouží“ zpracování v rámci magisterské diplomové práce (resp. takovému zpracování nepochybně poskytuje dostatek problémů k odbornému zhodnocení), způsob, jakým se jej však rozhodl zpracovat diplomant, nepovažuji ani za šťastný, ani za povedený, a už vůbec ne za odpovídající povaze a účelu diplomové práce, kterou by měl být „*odborný text, který má charakter rozsáhlejší teoretické studia, která přináší nový pohled na zadaný problém nebo je fundovanou analýzou zkoumaného problému a variant jeho řešení*“ (čl. VI odst. 4 vyhlášky děkana FPR č. 33D/2019, o státní závěrečné zkoušce – obhajoba diplomové nebo bakalářské práce). To však předložená práce není. Neprokáže-li během obhajoby opak, jsem nucen práci navrhnout k hodnocení „neprospěl“.

Podněty k diskusi:

Diplomant by se měl vyjádřit zejména k výtkám uvedeným v tomto posudku.

V Plzni dne 18/05/2024

Podpis autora posudku